

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну
Кафедра рисунку та проєктної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну
Тетяна ІВАНІШЕНА

Підпис
29 08 2024

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Книжкова графіка

Освітні програми різних спеціальностей

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма здобуття освіти денна

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Петрашук Світлана Анатоліївна
Профайл викладача	https://rpg.khmnu.edu.ua/
Е-mail викладача(ів)	petrashchuksv@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0682034804
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8510
Консультації	Очні: за необхідністю та попередньою домовленістю; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин							Форма семестрового контролю		
				Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт			Курсова робота
		Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
В	Д	4,0	120	51	-	51	-	-	69	-	-	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Книжкова графіка» є вибірковою дисципліною і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр». Дисципліна забезпечує знання та розуміння в області книжкової графіки, в застосуванні сучасного програмного забезпечення для створення різноманітних ілюстрацій в діджитал форматі та електронних макетів художніх творів графічного мистецтва.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати різноманітні завдання при ілюструванні друкованих видань, втіленні дизайнерської концепції в електронний макет книги з подальшою його підготовкою до поліграфічного видання..

Завдання дисципліни. Розуміння естетики книжкової графіки, характерних особливостей її створення; ознайомлення з основними елементами книги та видами ілюстрацій; формування навичок графічного пошуку ідей для розв'язання задач дизайну макету книги; засвоєння графічних прийомів та методів оформлення дизайну книги; підбір найбільш доцільного виду графічних технік, різновидів шрифтів та колірного оформлення для конкретного проєкту книги; розробка книжкових ілюстрацій за допомогою ручних графічних технік та сучасних комп'ютерних технологій; створення дизайн-макету ілюстрованої книги; візуальне представлення виконаних творчих робіт.

Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен: володіти фаховою термінологією та прийомами графічної подачі при вирішенні проектних завдань при створенні, оформленні та ілюструванні книжкової продукції; орієнтуватися в розмаїтті сучасних графічних редакторів при створенні книжкової продукції, засобів для створення цифрових ілюстрацій; здійснювати передпроектний аналіз предметної області, вихідної інформації та вибирати існуючі системи і технології створення книжкових ілюстрацій, їх підготовки до друку; використовувати знання і навички роботи в програмах верстки книжкової продукції; створювати електронні макети книжкової продукції різного асортименту; представляти результати роботи у вигляді презентацій готової книжкової продукції.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема	Тема лабораторного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1,2	Книжкова графіка і дизайн книги. Структура сучасної книги та її компоненти	Структура сучасної книги. Тренди книжкової графіки Книга як синтез мистецтв. Основні елементи сучасної книги. Види книжкових обкладинок та типи кріплення книжкових блоків. Тренди книжкового дизайну. Огляд аналогів творів книжкової графіки	Підготовка до виконання лабораторної роботи №1	6	[1, с. 77–81, 152–186; 3, с. 6–8; 4, с. 12–36]
3, 4		Структура книжкового блоку. Розробка ескізу макету майбутньої книги Структура книжкового блоку. Огляд ідей для створення книги. Розробка ескізу посторінкового макету майбутньої книги.	Підготовка до виконання лабораторної роботи №2 та підготовка до захисту лабораторної роботи №1	6	[1, с. 71–76, 83–87; 2, с. 5–18; 4, с. 27–35]
5, 6	Ілюстрація та шрифт як елементи дизайну книги	Ілюстрація як елемент дизайну книги Зв'язок ілюстрації з літературним джерелом. Техніки графіки, які застосовуються при створенні ілюстрацій. Типи книжкової ілюстрації. Тренди ілюстрації. Плакатна ілюстрація. Створення плакатної ілюстрації на соціальну тематику.	Підготовка до виконання лабораторної роботи №3 та підготовка до захисту лабораторної роботи №2	12	[2, с. 61–71; 3, с. 7–33; 4, с. 61–68]
7, 8		Дитяча книга та дитяча ілюстрація Загальне уявлення про дитячу книгу. Книга для юнацтва. Колір у дитячій книзі. Особливості ілюстрування дитячої книги. Техніки створення ілюстрацій для дитячої книги. Розгляд аналогів та вибір стиля дитячої ілюстрації.	Підготовка до виконання лабораторної роботи №4 та підготовка до захисту лабораторної роботи №3	12	[1, с. 88–95; 2, с. 100–109; 4, с. 69–88]
9, 10		.Створення ілюстрацій для дитячої книги за допомогою ручних графічних технік та сучасних комп'ютерних технологій.			

11, 12		Текст – рушійна сила ілюстратора Книжковий шрифт. Види шрифту в друкованій книзі. Композиція текстового набору, шрифт та шрифтові елементи. Підбір композицій текстового набору, шрифту та шрифтових елементів для проєктованої книги.	Підготовка до виконання лабораторної роботи №5 та підготовка до захисту лабораторної роботи №4	12	[1, с. 40–60; 3, с. 51–57; 4, с. 36–54]
13, 14	Зовнішнє оформлення книги та створення оригінал-макету	Обкладинка та зовнішнє оформлення книги Розробка композиції обкладинки – концентрованого виразу пластичного рішення всієї книги. Проєктування зовнішніх елементів оформлення книги: форзаца, титульних сторінок. Створення ілюстрації для фронтиспіса (контртитула).	Підготовка до виконання лабораторної роботи №6 та підготовка до захисту лабораторної роботи №5	12	[1, с. 63–68, 186–189; 2, с. 109–116; 4, с. 27–32]
15, 16		Оригінал-макет ілюстрованої книги Створення оригінал-макету ілюстрованої книги. Комп'ютерна верстка книги та допечатна підготовка ілюстрацій	Підготовка до виконання лабораторної роботи №7 та до захисту лабораторних робіт №6. Формування портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять	9	[1, с. 60–62, 129–140; 2, с. 116–122]
17					

Примітка. *Лабораторні заняття плануються по 6 год. раз на два тижні.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «[Положення](#)», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».).

При виконанні лабораторних робіт з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати лабораторну роботу за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом позитивно, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

У кінці семестру студент має сформувати портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять і представити його на перегляд перед комісією протягом останнього тижня семестру. Портфоліо графічних робіт оформляється у вигляді презентаційного планшета із кольоровим друком на форматі А1. Оцінка, яка виставляється на перегляді складається з таких елементів: складність та якість виконаних робіт; якість оформлення презентаційного планшета.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після

виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота							Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:							Портфоліо робіт	
1	2	3	4	5	6	7		За рейтингом
BK* : 0,8							0,2	0

Умовні позначення: BK – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Незараховано
F	0,00–1,99	

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Основні елементи книги: книжковий блок, палітурка або обкладинка, корінець, форзац, нахзац, виклейка.
2. Види книжкових обкладинок: тверда, м'яка, інтегральна.
3. Типи кріплення книжкових блоків: шитий, клеєний, кріплення на спіраль, кріплення на скобу.
4. Структура книжкового блоку: авантитул, фронтиспис, титул, контртитул, інформаційна сторінка, зміст, шмуцтитул.
5. Макет художнього оформлення видання.
6. Ілюстрації: види і призначення.
7. Тренди книжкового дизайну і ілюстрацій.
8. Техніки графіки, які застосовуються при створенні ілюстрацій.
9. Типи книжкової ілюстрації.
10. Плакатна ілюстрація.
11. Виникнення та розвиток плакату.
12. Дитяча ілюстрація.
13. Дитяча книга. Колір у дитячій книзі.
14. Особливості ілюстрування дитячої книги.
15. Книга для юнацтва.
16. Книжковий шрифт. Види шрифту в друкованій книзі.
17. Композиція текстового набору, шрифт та шрифтові елементи.
18. Розробка дизайну як етап допліграфічної підготовки видання.
19. Етапи підготовки видання до друку.
20. Правила і види верстки ілюстрацій та текстівок. Вимоги до подання електронних варіантів ілюстрацій до друку.
21. Вимоги до верстки книжкових ілюстрацій.
22. Формат видання. Формат сторінки складання. Визначення розмірів полів видання.
23. Особливості книжкової верстки.
24. Верстка обкладинок.
25. Верстка титульних елементів видання.
26. Супербкладинка. Титульна сторінка.
27. Внутрішня композиція книги.
28. Зовнішня композиція книги.
29. Світові художники-ілюстратори.
30. Вітчизняні майстри-ілюстратори.

Рекомендована література

Основна

1. Технології поліграфічного виробництва: навчальний посібник / О. І. Пушкар, Є. М. Грабовський, М. М. Оленич. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 195 с.
2. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.051501 «Видавничо-поліграфічна справа» / О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрющенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 128 с.
3. Шевченко В.Я. Композиція плаката: навч. посібн. / В. Я. Шевченко. – Х.: Колорит., 2014. – 123 с.
4. Чирва О. Ч. Історія та теорія графічного мистецтва : конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / О. Ч. Чирва, О. Ю. Оленіна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 128 с.

Допоміжна

1. Гілель Казовський. Книжкова графіка митців Культур-Ліги. Художник – Пінхас Фішель. Альбом-каталог. Наукове видання. – К.: Дух і Літера. 2021. – 240 с.
2. Бразелл Дерек. Як стати успішним ілюстратором / Дерек Бразелл, Джо Девіс ; пер. с англ. Л. Базь, Т. Кривов'яз – К. : ArtHuss, 2019. – 208 с.
3. Емброуз Гевін Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова / Гевін Емброуз, Найджел Оно-Білсон ; пер. с англ. – К. : ArtHuss, 2019. – 192 с.